

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГРАФІКА

Освітня програма	<u>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)</u>
Спеціалізація	<u>014.12 Образотворче мистецтво</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Граївка
Викладач	Синишин Лілія Орестівна
Контактний телефон викладача	0974401515
Е-mail викладача	lilia-if@ukr.net
Формат дисципліни	денна / заочна
Обсяг дисципліни	3 кредитів ECTS; 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться дистанційно та на практичних заняттях в аудиторії згідно розкладу.
2. Анотація до курсу	
<p>Графіка як спеціальний предмет є вибірковою дисципліною навчального плану підготовки художників образотворчого мистецтва, а також педагогів-художників. Він є своєрідним та незамінним засобом навчальної діяльності педагога. Вона звертається до традиційних жанрів мистецтва: тематичної композиції, портрета, пейзажу, натюрморту. Станкові твори друкованої графіки широко використовуються для оформлення інтер'єрів.</p> <p>У мистецтві графіки застосовуються різні композиційні правила, прийоми і засоби, але вони дають трохи інші результати порівняно із станковим живописом або скульптурою. Це пов'язано із специфічними особливостями. Основна риса графічного мистецтва — умовність, яка відрізняється від вирішення живописного твору або скульптури. Умовність по-різному проявляється в різних видах графіки. Часто в станковій графіці одна мета відтворена серійно в декількох аркушах. Таке розміщення теми несе в собі деякі особливості композиції в кожному аркуші. «Серійність» вимагає врахування композиції кожного аркуша у взаємозв'язку і послідовності як необхідної умови для логічного розвитку теми.</p> <p>По завершенні курсу та захисту бакалаврської роботи студент отримує кваліфікацію: «вчитель образотворчого мистецтва.»</p>	

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання дисципліни є здобуття базових знань з історії, теорії графічного мистецтва та методики викладання, навичок та умінь, формування у них потреб і здібностей до образотворчого мистецтва. Підготовка майбутнього професійна фахівця з високим рівнем графічної майстерності щодо самостійного творчого рішення завдань художньої і педагогічної діяльності.

Завдання:

- вміння створювати композиції в різних графічних техніках;
- здатність використовувати педагогічний досвід, надбання зарубіжного та українського мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- різновиди і теоретичні основи мистецтва графіки;
- термінологію та поняття графіки;
- специфіку візуальної мови графічного мистецтва;
- графічні засоби та можливості застосування графічних технік;
- особливості пластичної мови графіки у різних сферах використання, у тому числі в педагогічній та творчій діяльності;
- аналізувати історію розвитку графічного мистецтва.

Вміти:

- вміти аналізувати твори майстрів графіки;
- володіти знаннями про художні особливості технік оригінальної графіки;
- володіти способами та прийомами графічного відображення об'єктів і явищ дійсності та творчим методом втілення задуму в художньо-образну структуру композиції;
- створювати серію власних графічних робіт, за обраною та затвердженою темою;
- створювати графічні зображення, знаки, символи, використовуючи стилізацію, узагальнення та графічні художні виразні засоби;
- використовувати композиційні закономірності в графічній творчості та дизайн-проектуванні дитячої книжкової графіки (прикладної графіки);
- творчо використовувати графічні техніки при створенні художніх образів і композицій (ілюстрацій, станкової і прикладної графіки, плакату тощо);
- застосовувати сучасні методи викладання графічного мистецтва як творчої діяльності в навчальних закладах;

4. Результати навчання (компетентності)

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання образотворчого мистецтва в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах та у процесі навчання за спеціальністю.
- здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською - державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ - у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі.
- здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя, оцінювати прогрес і результати

навчання.

- здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчальному процесі.
- Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.
- Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.
- Здатність до практичної художньої діяльності.
- Здатність використання комп'ютерних технологій у процесі виконання творчих завдань.
- Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музейні установи, участь у мистецьких проектах, майстер-класах, виставках).
- Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.
- Здатність застосовувати засоби образотворчого мистецтва в процесі естетичного виховання школярів.
- Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості оволодіння основами образотворчості в середніх загальноосвітніх закладах з поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання з навчальної дисципліни:

- планувати процес навчання образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі та позашкільному закладі, здійснювати організацію і проведення позакласної роботи з відвідування виставок, майстер-класів, музеїв, мистецьких фестивалів тощо
- здатність формувати уявлення про сутність, види та жанри мистецтва, вміння фахово орієнтуватися у сучасному світовому та українському образотворчому просторі, засвоєння системи мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах
- розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду опанування художніми вміннями та навичками, здатність до практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності
- володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки, створення художнього образу та консультування творчих особистостей в процесі освітньо-практичної діяльності
- формування художньої компетентності - здатності реалізувати свій естетичний потенціал (знання, уміння, досвід, особистісні якості) на практиці для успішної художньо-професійної діяльності, усвідомлюючи відповідальність за її результати
- розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти, виховання естетичного сприйняття дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва
- виховання світоглядних уявлень і ціннісних художніх орієнтацій, розуміння зв'язків мистецтва з природним і предметним середовищем, життєдіяльністю людини, зокрема сучасними технологіями та засобами масової інформації

- виховання здатності сприймати, інтерпретувати та оцінювати художні твори, висловлювати особистісне ставлення до них, аргументуючи свої думки та оцінки
- здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості вивчення учнями образотворчого мистецтва в загальноосвітніх школах та позашкільних закладах.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6
практичні	39
самостійна робота	45

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
8	014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	4	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1. Декоративна композиція натюрморту з предметів побуту різних по фактурі і тональності.	практичне	[3, 4, 9, 28]	Створення ескізу, 6 год.	5 б.	протягом трьох тижнів
2. Створити ескіз елемента орнаменту на основі вибраної природної форми рослини та її стилізації.	практичне	[16, 24, 30, 31]	Створення граф. елемента, 2 год.	5 б.	протягом тижня
3. Створити образ природної форми у певному психологічному стані та виразного характеру	практичне	[5, 8, 9, 10]	Створення граф. композ., 2 год.	5 б.	протягом тижня
4. Розробити елемент графічного орнаментального елемента на основі природної форми рослинного та тваринного світу.	практичне	[16, 17, 24]	Створення граф. елемента, 2 год.	5 б.	протягом тижня
5. Створення орнаментальної композиції з поєднанням графічного	практичне	[16, 21, 19, 27]	Створення граф. композ., 2 год.	5 б.	протягом тижня

елемента та шрифту. 6. Виконати з натури натюрморт з предметів побуту м'якими матеріалами.	практичне	[11, 16]	Створення ескізу, 2 год.	5 б.	протягом тижня
7. Композиція натюрморту з квітами і фруктами. Виконати в техніці акварельної монотипії.	практичне	[16, 23]	Створення граф. елемента, 2 год.	5 б.	протягом тижня
8. Створити декоративну композицію натюрморту, мета якої - виразити образність, пластичність, декоративність в інтерпретації зображальними і виражальними засобами графіки.	практичне	[16, 21]	Створення граф. композ., 2 год.	5 б.	протягом тижня
9. Розробити ескізи декоративної композиції тематичного натюрморту на основі інтерпретації етюдів натюрморту.	практичне	[8, 9]	Створення граф. елемента, 6 год.	10 б.	протягом трьох тижнів

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів), здобутих під час проведення аудиторних занять, виконання самостійної роботи, консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі оцінювання поетапності виконання практичних та самостійних робіт.
-----------------------------------	---

Вимоги до письмової роботи	В рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів проводиться контрольна робота за матеріалами лекційного курсу.
Семінарські (практичні) заняття	навчальним планом не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Підсумковий контроль знань з дисципліни проводиться у формі заліку й екзамену.</p> <p>Залік проводиться за результатами поточного оцінювання поетапності практичних робіт та у формі оцінювання практичної роботи на кафедральному перегляді;</p> <p>Екзамен проводиться у комбінованій формі;</p> <ul style="list-style-type: none"> – у письмовій формі; – у формі оцінювання практичної роботи на кафедральному перегляді; <p>Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі семестрового заліку. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру за всіма видами робіт, передбачених навчальним планом.</p> <p>Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного та модульного контролю, а також самостійної роботи студента.</p>
7. Політика курсу	
<p>Вивчення графіки та ліногравюри як академічної дисципліни дає необмежені можливості для творчого розвитку студентів і позитивно впливає на формування творчих якостей та високої художньої культури. В процесі навчання студент вміє аналізувати твори майстрів графіки; володіє знаннями про художні особливості технік оригінальної графіки; володіє способами та прийомами графічного відображення об'єктів і явищ дійсності та творчим методом втілення задуму в художньо-образну структуру композиції; створювати серію власних графічних робіт, за обраною та затвердженою темою; створювати графічні зображення, знаки, символи, використовуючи стилізацію, узагальнення та графічні художні виразні засоби; використовувати композиційні закономірності в графічній творчості та дизайн-проектванні дитячої книжкової графіки (прикладної графіки); творчо використовувати графічні техніки при створенні художніх образів і композицій (ілюстрацій, станкової і прикладної графіки, плакату тощо); застосовувати сучасні методи викладання графічного мистецтва як творчої діяльності в навчальних закладах. Принципи навчання базуються на поступовому засвоєнні навичок студентів з аналізу об'єктивних закономірностей організації графіки та ліногравюри.</p> <p>Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента із академічної доброчесності. Неприпустимі плагіат та списування. У випадку порушень – реагування згідно положень https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc Обов'язкове виконання практичних завдань. Пропущені лекційні заняття відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри. Пропущені практичні заняття, незалежно від причин пропуску, студент</p>	

відпрацьовує в позаурочний час, попередньо узгоджений з викладачем. Слід наголосити, що місія курсу - виявити у студентів бажання свідомого вивчення та опанування того чи іншого виду мистецтва, створити відповідне тло для формування у студентів системи компетентностей, передбачених навчальною програмою. Успішне засвоєння студентами курсу відкриває їм шлях до реалізації власних творчих задумів від виконання дизайнерських проектів до виконання в матеріалі, а також дає змогу застосовувати набуті знання, уміння й навички в художньо-педагогічній діяльності. Виходячи з цього, поведінка студентів має відповідати високій репутації університету.

8. Рекомендована література

1. Белецкий П.А. Георгий Иванович Нарбут. – Л.: Искусство, 1985. – 238 с.
2. Беляева С. Е. Спецрисунок и художественная графика / С. В. Беляева, Е. А. Розанов. – М.: Академия, 2006. – 232 с.
3. Брингхерст Р. Основы стиля в типографике. Пер. с англ. М., 2006.. – 140 с.2
4. В'юник А.О. Українська графіка XI – початку XX ст.. – К.: Мистецтво, 1994. – 328 с.
5. Гордон Ю. Книга про буквы от Аа до Яя. — М., Изд-во студии Артемия Лебедева, 2006. — 384 с.
6. Дорош А.Ю., Костюк С.П., Крушельницька Л.І. Крушельницький. Графіка: Альбом-каталог. – Львів, 2004. – 43 с.
7. Каталог поштових марок України (1918 – 2007): каталог довідник / [авт. упор. Гонцарюк І. В. та ін.].- Київ : Марка України, 2008. – 218 с.
8. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти / М. А. Кириченко. – К.: Вища школа, 2002. – 190 с.
9. Королькова А. Живая типографика. М. IndexMarket, 2008. — 224 с., илл.
10. Кричевский В. Типографика в терминах и образах. Т. 1-2 — М.: Слово/Slovo, 2000.
11. Куленко М. Графіка шрифту / М. Куленко. К.: вид-во КНУБА, 2004. – 192с.
12. Куленко М. Авторська накладна графіка / М. Куленко. К.: вид-во КНУБА, 2001. – 124 с.
13. Лагутенко О. Нариси з історії української графіки XX століття / О. Лагутенко. К.: Грані-Т, 2007. – 168 с.
14. Лагутенко О. Українська графіка першої третини XX століття. – К.: Грані-Т, 2006, – 240 с.
15. Лесняк В. Акцидентний шрифт / В. Лесняк. Харків: Колорит, 2004. – 140 с. 14. Логвин. Г.Н. З глибин. Гравюри українських стародруків XVI–XVIIIст. – К.: Дніпро, 1990. – 707 с.
16. Резніченко М. І. Художня графіка / М. І. Резніченко. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2011. – 272 с.
17. Слейтер С. Геральдика. Иллюстрированная энциклопедия / С. Слейтер. – М.:Искусство, 2005. – 392 с.
18. Степовик Д.В. Українська графіка XVI – XVIII століть. – К.: Наукова думка. 1982. – 331 с.
19. Хмельовський О. Графіка і основи графічного мистецтва: навч. посібник / О. Хмельовський, С. Костукевич. – Луцьк: вид-во ЛДПУ, 2003. – 160 с.
20. Шевченко В. Я. Композиція плаката / В. Я. Шевченко. Харків: Колорит, 2007. – 134 с.
21. Хвостенко В.Є. Техніки авторського друку. – Харків: Колорит, 2004. – 82с.
22. Яців Р.М. Львівська графіка. – К.: Наукова думка, 1992. – 119с.

Викладач доц. Синишин Л. О. _____

